

Några frågor för dagen

Vardagstryck

Några frågor för dagen.

Särtryck ur Eskilstuna Tidning.

Nedanstående spörsmål, berörande dagens stora fråga och framställda af en varmt fosterlandsälskande man, rekommenderas särskildt våra landtmän till allvarligt begrundande och öfvervägande.

Kan ett förbund vara naturligt och möjligt mellan Sveriges landtmän och de stora städernas radikaler?

Sedan någon tid tillbaka har det velat synas, som skulle ett förbund i vissa fall hafva ägt rum mellan riksdagsmän af hemmansägarnes klass och andra riksdagsmän med utpräglade radikala och samhällsomstörtande åsikter. Man har däraf fått en i Sverige aldrig förut anad anledning att fråga sig: kunna svenska bönder och de stora städernas radikaler verkligen i något enda afseende hysa samma uppfattning, samma intressen och samma framtidsplaner för sitt fosterland? Kan ett förbund dem emellan afse att genom förenade krafter bringa fosterlandet i ett lyckligare läge än det nuvarande, eller är det ej snarare ägnadt att störta det i öfverskådlig förvirring och slutligt förderf? Ty hvad finna vi?

Å ena sidan bär historien det vackraste vitnesbörd om, huru den svenske bonden städse varit vårdare och befrämjare af lagbundnen frihet och sedlig ordning, sitt fosterlands säkra stöd, och huru hans mod och patriotism aldrig förnekat sig, då offer kräfts för de svenska hemmens frid och gamla Sveriges oberoende. Ja, minnesrika blad i Sveriges historia vitna högt härom, att Sverige räddats af svenske bönder.

Å andra sidan visa utlandets exempel, huru de stora städernas radikala element varit ägnade att sprida idel oro och störa folkens lugn, hvilka gräsliga olyckor som kommunarderna och petrolöserna bragt öfver Frankrikes hufvudstad, hvilka lidanden af alla slag, som genom strejker och upproriska rörelser tillskyndats i synnerhet arbetarebefolkningen — allt följder, som hafva sin rot i den radikala pressens verksamhet och agitatorernas upphetsande tal. På ett stort folkmöte i vår hufvudstad har man djärfts öppet uttala, och skördat högljudt bifall därför, att vi icke äga ett hem och ett fosterland värda att försvara.

På nära håll i våra egna bygder kunna vi iakttaga, att medan den fredliga landtbefolkningen uppsänder böner till Gud, att han måtte välsigna landet med en god skörd, att han måtte gifva korn och kärna — så höres samtidigt den radikale Stockholms-riksdagsmannen uppmana till *strejk under skördetiden*, så att årets gröda må ruttna ned på fältet. Tjänaren lockas och tubbas att vara olydig mot sin husbonde och att underlåta fullgörandet af sin plikt att för den öfverenskomna lönen insamla skörden i ladorna.

Aldrig har den svenske bonden stått närmare än nu sitt mål att blifva kvitt grundskatterna och få skäligen ersättning för rust- och rotehållstugan, hvilka skatter han anser vara orättvisa och ojämt fördelade på en enda samhällsklass. Regeringen och Första kammaren stå eniga i att bevilja honom denna hans länge närda och länge gäckade önskan. Det enda verkliga hindret härför är numera radikalerne, hvilka genom att förneka försvarsfrågans lösning också undanskjuta lösningen af denna skattefråga. Ty hvad intresse och god vilja äger väl en storstadsradikal för att hemmansägarnes bördor lindras? Den svenske bonden är för honom obekvämt och i grunden förhatlig, såsom innehafvare af jorden, vårdare af hemmets hård, upprätthållare af förfädernas sunda tänkesätt och traditioner. Om radikalen söker den svenske bondens understöd på riksdagen och eljest i det politiska lifvet, så sker det för att begagna honom för vissa planer, medan han tills vidare döljer sin verkliga mening och i smyg skrattar åt landtmannens enfald att vara fienden behjälplig till att undergräfvat sin egen makt.

Kunna sådana, öppna eller hemliga tillskyndare, de stora städernas upprorsmakare och kafégäster, vara värdiga bundsförvandter åt den redlige svenske bonden? Nej, och åter nej — ett slikt förbund vore nesligt, själfmördande!

Hvad är meningen med de 90 dagarnes öfningstid?

Afsikten därmed, ja nödvändigheten däraf är tvåfaldig: på det att bevärningen må vara till verkligt gagn för den stridande hären, och framför allt på det att våra beväringssynglingar må hinna förvärfva sig tillräcklig insikt och öfning att kunna försvara sina egna lif.

Samtliga militära auktoriteter, utländska och inländska, de som deltagit i krig eller studerat krigskonsten, öfverensstämma däri, att 90 dagar är den *minsta* lärotid, som en beväringssoldat behöver. Då man ju lyssnar till hvar och en annan fackman i hvad som rör hans yrke, vore det fåvitskt att ej sätta tro till denna *enhälliga* utsago, helst då det gäller en

så allvarsam sak som lif eller död, fosterlandets försvar eller undergång. Vår stamtrupp är så liten, att den endast komme att bilda en tredjedel af hären. Den skulle därvid ej kunna till någon fastare taktisk enhet sammansluta den dubbel talrikare beväringen; så framt den senare ej själf hade hunnit ett visst mått af militärisk utbildning — mot våra dagars krigskonst och linieeld förmå ej sammanrafsade skaror hålla stånd.

Men framför allt gäller det att skydda vår beväring mot att endast utgöra slaktoffer eller kanonmat för en disciplinerad fiende. Då vi i alla fall, när kriget kommer öfver oss — och det skall med säkerhet förr eller senare drabba äfven oss — måste sända vårt folk ut i striden; hvilket är bättre att sända dem väl öfvade eller ööfvade, och männe det ej är vår oafvisliga plikt, att på samma gång vi kräfvat af vår ungdom denna, den största och farligaste uppoffring för fosterlandet, vi också i tid gifva densamma den färdighet i vapnens bruk, utan hvilken den har att vänta sig en säker död utan att därmedelst kunna uppfylla sin bestämelse att gagna fosterlandet? En hvar familjefader söker ju utrusta sina söner med den nödiga uppfostran, som deras utträde i lifvet behöver; men skola »riksfäderna» där emot ställa dem värlöse och »uppfostrade» mot en till antal och färdighet öfverlägsen fiende, som aldrig skonar eller får skona? Det vore därför mera än en försummelse, det vore en hjärtlös och samvetslös grymhet begången af dem, hvilka det svenska folket anförtrött att sörja för sitt och sina söners bästa, att förneka vår beväring de 90 dagarnes nödvändiga öfning, och våra ynglingars förgäflves utgjutna blod komme i så fall att vitna ur jorden om riksdagens stora skuld.

Hvad har Sverige att lära af historien och utlandet?

Historien lär oss: Ve det folk som invaggar sig i säkerhetssömn! Ve det folk, som icke under fredens dagar tänker på, att det en gång med svärdet i hand måste värna om sin frihet, sin hård, sitt fosterland! Ve det folk, som icke i tid bereder sig på att möta denna farans och pröfningens stund, då det skall blifva uppenbart, huruvida folket är värdigt tillhöra de fria nationernas led!

Hur gick det med Polen? De främmande trupper, som slog sig ned i landet, förklarade, att de ingalunda menade något ondt; att de endast skulle beskydda polackarnes egne orättvist förtryckta landsmän och intaga några nödvändiga positioner för att bevaka sitt lands intressen gent emot andra länders; att de endast ville, där knot yppade sig, återställa och befästa ordningen. Nästa steg var, att de provinser, som behagade mest, delades mellan grannarne; att de polacker, som i fosterlandets namn motsatte sig det, betraktades och behandlades som fridstörare och upprorsmakare; att återstoden af det olyckliga landet gick ur hand i hand för att slutligen tillfalla den fruktansvärdaste och mest förhatade grannen. Så blef Polen bit för bit uppätet af idel »vännar».

Huru göra Belgien och Schweiz, hvilka i så många europeiska fördrag blifvit tillförsäkrade full och okränkbar neutralitet? Lita de på dessa pappersgarantier? Nej, — Belgien har uppfört den starkaste vapenplats vid Antwerpen såsom en stödjepunkt för det öfriga försvaret och på det sorgfälligaste befäst en stor militärisk kommunikationsled, den s. k. Maaslinien. Schweiz har skaffat sina hundratusende landtvärn den yppersta öfning i skjutkonsten och på flere punkter vidtagit anstalter att kunna när som helst stänga alpernas pass.

Endast vi svenskar och norrmän inbilla oss, att vi kunna ständigt leva oantastade, ehuru vi icke hafva att åberopa ens de högtidliga garantier, som belgierna och schweizarne äga utan att dock däraf låta sig förblindas!

Har då Skandinavien ingenting att frukta af eröfrare och *yttre* fiender, ingenting som kan locka dem att taga oss? Vi behöfva blott hänvisa till Finnmarkens vid Atlanten belägena isfria hamnar — Norrbottens rika framtidsland, som genom järnvägarne blir ett desto mera åtkomligt och eftersträfvadt byte — ön Gotland, som det är så frestande för ryssar, tyskar och engelsmän att ockupera vid ett sannolikt krig dem emellan i Östersjön. Vi hafva ej heller saknat vissa varningar: den hotande konflikten mellan Ryssland och England 1885, som nödgade oss att uppföra batterier på Gotland — den städse lurande krigsfaran mellan Ryssland och Tyskland — den ryske utrikesministerns senaste not rörande stridigheter mellan norrmän och ryssar uppe i Finnmarken.

Har Skandinavien ingenting att frukta af förrädare och *inne* fiender; finnes det bland oss män nog äreförgätne att bära afvog sköld

mot sitt eget fädernesland? Gifve Gud, att så icke vore! Men vi våga tyvärr ej lita därpå. Ty vi hafva sett huru en radikal norsk folkuppviglare bjuder främmande makter på hamnplatser i den skandinaviska halföns norra del — och det säges, att en bemärkt radikal svensk politiker låter köpa sin pänna till att skriva *emot* sitt eget land och sälja sin röst för att tala emot dess uppenbara intressen! De oupphörliga unionella tvistigheterna hafva antagit en elakartad karakter; svenskar och norrmän misstro mera hvarandra än de misstro utlänningen, och med det färska minnet af den norska radikala vensterns framfart och hätskhet för ögonen, en hätskhet som fortfar att smida sina förgiftade vapen, må man väl fråga sig: huru skall allt detta unionella bråk sluta? Ett är säkert, att det gick till på alldeles samma sätt, då Polen styckades och öfverantvordades åt sina fiender.

Har icke konungen och regeringen blott gjort sin plikt, då de sammankallat folkets representanter för att skaffa landet ett försvar?

Svaret härpå är gifvet i det föregående och kan ej blifva mer än ett. Men i saknad af hvarje giltigt skäl söka radikaler och nihilister hindra framgången och skrämma upp sinena genom att påbörda konung och regering vissa planer att inveckla de förenade rikena i den stor-europeiska politiken. Konungen har emellertid från tronen högtidligen förklarat, att Skandinavien enda rätta politik är att *bevara sin neutralitet*. Men neutraliteten bevaras icke genom afväpning och kraftlöshet, ty oförsvaradt land blir grannens rof, neutraliteten respekteras endast, om den kan försvaras. När en främmande makt, hvilken tänker föra krig mot annan makt, under sken af förbund eller pänningsubsidier eller garanti af hvad slag det vara må beder eller bjuder oss att få besätta en del af våra landamären; då är faran redan inne. Men kunna vi säga honom: vi hafva ingenting med andras tvister att göra, och vi hafva krut och kulor och framför allt öfvadt manskap att därmed mottaga hvarje objuden beväpnad gäst, han må komma med hvilka fagra löften som helst; då skall han hällre afstå från sitt anbud, än han skaffar sig i oss en ny fiende. Blott på detta sätt kunna vi bevara vårt oberoende, trygghet och lugn, medan kriget stormar utanför våra gränser. Det är således *endast* för att värna om freden, som regeringen begär en utsträckning af värnplikten. Är ej 90 dagars öfning ett ringa offer gent emot sådana fördelar? Hvad skulle däremot ej ett krig, hvilket kanske måste föras mot vår vilja och vårt intresse och som måhända slutas med en förlustbringande fred, kosta oss i land, folk, pänningar och andra ägodelar?

Detta är den uppmaning till eftertanke och till ett klokt och manligt beslut, som den urtima riksdagskallelsen innebär. Och konungen har därmed äfven tydligen afsett, att riksdagen skall få behandla och afgöra denna fosterlandets lifsfråga utan hvarje störande inverkan af andra frågor. Om det politiska och kommunala »strecket», om tullen och frihandelen, om regeringens personal m. m. kunna åsikterna vara olika och partierna tvista. Men fosterlandsförsvaret är en *gemensam och helig sak*, som står öfver hvarje partiväsen. Den, som *häruti* tänker på annat sätt, *han är icke fosterlandsvän!* Om en samvetslös och oåtkomlig radikal press smutskastar det tagna steget, om mycket oförståndigt och ovärdigt prat föres på s. k. folkmöten, så är det däremot de ansvarige och rättänkande folkombudens plikt att lyssna till hvad förståndet och omtanken för vår framtid bjuder dem.

Då konung och regering utfärdat denna riksdagskallelse, hafva de således gjort sin plikt. Det tillhör nu riksdagen och hvarje dess medlem att göra *sin!* Må hvarje upplyst och fosterlandssinnad riksdagsman besinna,

att han bör ställa sig till motvärn mot hvarje slag af radikalism, försvarsnihilism och deras tvillingbroder socialism, hvilka äro landets fiender;

att han bör inse, att de 90 dagarnes öfning är nödvändig för försvarets duglighet och för att skydda och bevara landets egna värnpliktiga ungdom;

att han bör låta sig upplysas af historiens lärdomar och af exemplet från alla andra nuvarande fria folk, som det ärorika svenska folket ej får stå efter;

att han bör, såsom den svenska riksdagens ädla tradition bjuder, gifva sin konung högsinnade vädjan ett motsvarande högsinnadt svar.

Försmå ej dessa ord af en svensk man, som innerligt beder:

Bevare Gud vårt fosterland!

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891